MŪSŲ PASTOGĖ

AUSTRALIAN-LITHUANIAN WEEKLY—"OUR HAVEN" AUSTRALIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SAVAITRAŠTIS

Registered at the G.P.O. Sydney, for transmission by post as a newspaper.

PRENUMERATA
Ištisiems metams—£2.10.0.
Pusei metų—£1.5.0.
Vienam mėnesiui—4/6.
Paskiras numeris—1/3.
N. Zelandijoje ir Anglijoje kaina ta pati. Kituose kraštuose - 6 dol. metams.

SKELBIMAI
Skelbimų kaina vienai teksto eilutei arba jos vietai—1/6.
Kvadr. in. per vieną skiltį—10/-
Nuolatiniams skelbimams teikiama nuolaida.
Už skelbimų turinį neatsakoma.

PRENUMERATA ADRESUOJAMA:
Box 4558, G.P.O.
Sydney, N.S.W.

Redaktorius: Juozas Žukauskas
Redakcija: 10 Peel Street, Kirribilli, Sydney, N. S.W. Tel.: XB 4312.
Visi straipsniai adresuojami: Box 58, Milson's Point P.O., Sydney, N.S.W.

LEIDŽIA: AUSTRALIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KRAŠTO VALDYBA.

No 237 Penktieji metai
SYDNĖJUS, 1953 m spalio 21 d.

Naujas Kvietimas Maskvai

LONDONAS. — Pereitą savaitę britų sostinėn buvo susirinkę JAV, Anglijos ir Prancūzijos užsienio reikalų ministeriai. Jie tarėsi dabartinės tarptautinės padėties klausimais, ypačiai turėdami galvoje naujuosius santykius su Sovietų Rusija. Trys didžiosios Vakarų valstybės nutarė dar kartą kviesti Sovietų Rusiją prie taikingo bendradarbiavimo, kreipiantis į ją vienodo turinio notomis. Pagal šią notą Vakarų valstybės pakvietė Sovietų Rusijos užsienio reikalų ministerį dalyvauti lapkričio 9 d. Lugano konferencijoj ir tartis su JAV, Anglijos ir Prancūzijos užsienio reikalų ministeriais Vokietijos ir Austrijos reikalais. Londono konferencijoj Vakarų didieji aptarė ir Triesto reikalus; sutarta kviesti Jugoslaviją ir Italiją bendro pasitarimo, iš anksto įspėjant, kad Anglija su JAV yra tvirtai nutarusios A zoną perleisti Italijai.

Belaukiant Sovietų Rusijos atsakymo į naująjį Vakarų kvietimą, Vakarų spaudoją atkreipiamas dėmesys į ypatingai nuolaidų ir taikingą Vakarų notos turinį.

ŠPROGIMAS JAV LĖKTUVNEŠYJE

BOSTONAS. — Per penktadienį dar neišaiškintomis aplinkybėmis 27000 tonų JAV lėktuvnešyje Leyte įvyko paslaptingas sprogimas, išsaukęs eilę kitų sprogimų ir gaisrų. Apskaičiuojama, kad per šią nelaimę žuvo mažiausiai 33 žmonės ir apie 40 liko sužeistų. Nelaimė įvyko tuo metu, kai karo laivas stovėjo apžiūrai pietinio Bostono karo laivyno remonto uoste. Leyte yra vienas didžiausių JAV karo laivyno lėktuvnešių, pradėjęs operuoti 1946 m.

UNO SMURTAS

PANMUNJOMAS. — Kaip buvo susitarta pagal Korėjos karo paliaubų sutartį, specialios komunistų misijos pradėjo savo pastangas perkalbėti 23300 korejiečių ir kiniečių karo belaisvių, kad tie grįžtų namo į komunistų valdomus kraštus. Prieškomunistiškai nusiteikę karo belaisviai iš karto atsisakė vykti į jiems nurodytas palapines, kur jie buvo laukiami komunistų misijos narių. Tačiau Indijos kariuomenės daliniai, kuriems yra pavesta tų karo belaisvių priežiūra, ginklo jėga priverté protestuojančius karo belaisvius vykti į namų grįžimo "pamokas". Daugis prievarta sugabentų kiniečių stovėjo "pamokų" metu atsisukę nugaromis į juos klausinėjančius ir įkalbinėjančius komunistus, o kiti išbuvo patalpose užsidengę rankomis ausis. Kai kurie kiniečiai puolė kėdėmis ir naudojo kitus protesto veiksmus, šaukdami, kad jie nori vykti į Formozą pas kiniečius-nacionalistus. Iš 23300 karo belaisvių tik 9 pareiškė savo norą grįžti namo, tuo pakeisdami ankstyvesnį savo nusistatymą. Užsienio spaudoje pareiškiamas nusistebėjimas, kad UNo vyriausioji vadovybė Korėjoje be reikalo yra suteikusi karo belaisvius saugojantiems indų karių daliniams šių karo belaisvių sąrašus kartu su jų tėvų bei namų adresais. Tai laikoma pažeidimu laisvojo apsisprendimo sąlygų.

ATOMO BANDYMAI AUSTRALIJOJE

WOOMERA. — Britų atomo mokslininkai, bendradarbiaujant ir keliems Australijos mokslininkams, pereitą savaitę atliko Woomeros dykumose atomo sprogdinimą. Kokios rūšies atominė bomba buvo susprogdinta oficialiai nepranešta. Bandymas laikomas labai gerai nusisekusiu. Netrukus laukiama dar vieno didžiojo bandymo ir eilės smulkesniųjų atomo ginklų išbandymo. Ryšium su britų pažanga atominio ginklo gamyboje vis daugiau kalbama apie britų-amerikiečių vispusišką pasikeitimą turimomis abiejų kraštų atominio ginklo paslaptimis. Dabartiniuose Woomeros bandymuose JAV atomo mokslininkų atstovai nedalyvauja. Manoma, kad britai yra išradę ypatingus atominius ginklus.

ŽYDAI UŽPUOLĖ ARABUS

AMMAN. — Per. trečiadienį grupė Izraelio valstybės kareivių peržengė Jordano sieną ir puolė Kibia kaimą, netoli Lyddos. Šaudydami iš automatinių ginklų žydai nužudė 43 arabus. Dėl šio užpuolimo britų vyriausybė įteikė Izraeliui griežto protesto notą. Bijomasi, kad šis konfliktas gali vėl iššaukti žydų-arabų karą.

NEPASKELBTOS SUTARTYS

VAŠINGTONAS. — UNO posėdžiuose Indijos delegatas Krishna Menon per. trečiadienį pareiškė, kad vienas didžiausių UNo sunkumų yra tai, kad Sovietų Rusijos ir Jungtinių Amerikos Valstybių sutartys nėra paskelbtos.

Baltijos Nuernbergas ?

ELTA. — Vokiečių telegramų agentūra spalio 7 d. perdavė iš Londono žinią, kurioj skelbia, kad Kerstenas reikalauja sudaryti tarptautinį tribunolą, kuris nubaustų kaltininkus, įvykdžiusius Pabaltijo valstybėse masinius žudymus. Tarp surinktųjų įrodymų Kerstenas pasisakė turįs slaptus Sovietų Rusijos saugumo įsakymus. Šią žinią paskelbė ne tik vokiečiai, bet ir amerikiečių didžioji spauda.

MALENKOVAS SIEKIA POPULIARUMO

LONDONAS. — Vyriausias New York Times korespondentas C.L. Salzbergeris skelbia, kad daugis Vakarų diplomatų mano, kad dabartinis Sovietų Rusijos ministeris pirmininkas Malenkovas įrodo esąs puikus, gudrus ir santūrus oponentas Vakarams ir, galimas daiktas, dar labiau pavojingas kaip mirusis Stalinas. Korespondentas teigia, kad Malenkovas imasi įgyvendinti pagrindinius komunizmo dėsnius su mažesniu brutalumu, kaip tai darydavo jo pirmtakūnas. Pasak korespondento, Malenkovas nesiima visuotinių valymų ryšium su Berijos likvidavimu ir užuot teroro veiksmų jis ieškąs populiarumo. Esą, Malenkovas įvedęs kai kurių permainų: jis panaikinęs asmeninį Stalino paprotį dirbti naktimis ir įvedęs visoje Sovietų Rusijoje vakarietišką darbo tvarką — nuo 9 val. r. iki 6 val. p. p.; jis užsidaręs Puškino muziejuje įrengtą prieš tris metus grandiozinę Stalino dovanų parodą, kurioje buvusios išstatytos visos dovanos, Stalino gautos jo 70 metų amžiaus sukakties proga: net muzikos srityje Malenkovas netrukus suteiksiąs daugiau laisvės, aprobuodamas net amerikietiško pobūdžio džazo orkestrus, ką Stalinas buvo draudęs. Toliau korespondentas teigia, kad Malenkovas tačiau nenukrypsta nuo pagrindinių Lenino ideologijos principų.

CHURCHILLIUI SUTEIKTA NOBELIO PREMIJA

STOCKOLMAS. — Kaip praneša Reuterio korespondentas, Švedijos Akademija šių metų Nobelio literatūros premiją paskyrė Anglijos ministeriui pirmininkui W. Churchilliui už jo parašytus ir išleistus pokario istorinius raštus, liečiančius Antrąjį Pasaulinį karą. Churchillis kviečiamas gruodžio mėnesį atvykti į Stockolmą, kur literatūrinę premiją (£12300) iškilmingai jam įteiks Švedijos karalius Gustavas Adolfas. Kartu pranešama, kad vyriausiu Churchillio konkurentu literatūrinei Nobelio premijai buvo socialistinių pažiūrų Islandijos rašytojas Halldor Laxness.

RINKIMAI NORVEGIJOJE

OSLO. — Pereitą savaitę Norvegijoje įvyko visuotini rinkimai į krašto parlamentą. Rinkimus 6 narių persvara vėl laimėjo norvegų darbo partija. Į naująjį parlamentą buvo išrinkti ir trys komunistų atstovai. Palyginus su pereitu parlamentu, darbiečiai naujajame parlamente neteko 7 atstovų.

Desire Of Russian People For Private Property Growing

A newspaper correspondent who spent nine years in Russia says the urge to own private property is gfowing rather than disappearing in the Soviet Union.

Tom Whitney, correspondent of the Christian Science Monitor, said in an article last week that "thirty-five years of Soviet socialism seem to have succeeded only in sharpening the instinct of the Soviet people to hold private property."

Whitney went to Moscow in 1934 as an economics analyst for the U.S. State Department. In 1947 he became a staff writer for the Associated Press, later joining the Monitor. He left the U.S.S.R. this year.

The correspondent said, "great desire for 'private property' is supposed to be a thing of the past, a 'vestige of capitalism'. It is supposed to disappear as the nation nears its goal — 'communism.'

"But my observations during nine years in the Soviet Union was that the urge to own private property was growing rather than disappearing. And it is my own opinion that the Soviet government, if it wants to have a contented population, will have to go a long way in making concessions to satisfy it."

Whitnew said a fortunate Soviet citizen, after long efforts, may get a small plot of land on which to build a home but this is not easy to accomplish. For most Moscow citizens the dream of owning a home is bound to remain a dream, for it is not easy to get a plot of land allocated or even to find an organization which will erect the house.

He also said the great desire to own house is not the only expression of the pride of possession. "The desire to own a car is even stronger despite the difficulties in getting one, — and maintaining it," he said.

He said long lines of persons assemble every morning at one automobile store to keep their piority on the purchase of a car. But the cost, which is the equivalent of an average worker's gross earnings for two years, and the requirement for cash payment, make it nearly impossible for the average worker to buy.

Whitney pointed out that more than half the average worker's salary must be paid in taxes. This revenue comes in the form of a concealed sales tax which more than doubles the price of nearly everything sold through retail channels. — N. a. F.

IV-tosios Austr. Liet. Krepšinio Pirmenybės

Š.m. spalio 10-11 d.d. gražiame Geelongo mieste, Victorijoje, įvyko IV-tosios Australijos Lietuvių Krepšinio Pirmenybės, kuriose dalyvavo šios komandos: Sydnėjaus Kovas, Melbourno Varpas, Adelaidės Vytis, Claytono Varpas ir Geelongo Neris. Pirmenybėse turėjusi dalyvauti Snieguotųjų Kalnų krepšinio komanda neatvyko.

Pirmenybių atidarymas buvo šeštadienį 10 val. ryto. Sydnėjaus Kovas, kaip 1952 metų nugalėtojas, nešdamas priekyje Lietuvos trispalvę, išvedė visas komandas, kurios išsirikiavo vienoje eilėje. Geelongo Sporto Klubo pirmininkas A. Bratanavičius pasveikino visus sportininkus ir pakvietė ALB Geelongo Apylinkės pirmininką J. Pelenauską pirmenybes atidaryti. Perskaitęs Krašto Valdybos pirmininko sveikinimą, J. Pelenauskas savo gražioje kalboje palinkėjo pirmenybių dalyviams daug sportinės laimės ir, pakvietęs visus dalyvaujančius tylos minute pagerbti žuvusius lietuvius sportininkus, paskelbė pirmenybes esant atidarytas.

Pirmąsias rungtynes spalio 10 d. pradėjo Adelaidės Vytis ir Geelongo Neris. Vytis, parodžiusi aiškų žaidimo pranašumą, laimėjo prieš šeimininkus—68:28 (36:13); taškus pelnė: Vyčio — Urnevičius 16, Kitas 11 Jaciunskas 10, Alkevičius 10, Gurskis 8, Merūnas 7 ir Petkūnas 6; Neries — Šimkus 8, Jonušas 7, Bertašius 6, Bražėlis, 3, Saldukas 2 ir Aukštakalnis 2.

Antrąsias rungtynes žaidė Sydnėjaus Kovas ir Melbourno Varpas. Pačios rungtynės pradėtos dideliu įtempimu, nes Melbourno Varpas, Vytis ir Kovas buvo laikomi pirmenybių favoritais. Kovas dėl pertrumpos salės negalėjo išvystyti savo greitojo žaidimo, tad ėmėsi daugiau taktinio žaidimo ir jau pradėjo vyrauti 4:0. Kovas neatsiliko ir savo gerųjų metikų Darginavičiaus ir Modziliausko dėka santykį išlygino. Abi komandos gerai žaisdamos stengėsi išnaudoti kiekvieną galimybę. Pirmas kėlinys baigėsi 30:23 Kovo naudai. Antrą kėlinį visą laiką žaisdamas pilną komandinį žaidimą, Kovas rungtynes baigė laimėjimu — 53:47. Taškai: Kovo — Laukaitis 17, Koženiauskas 12, Kriaucevičius 9, Šutas 6, Genys 4, Vasaris 4 ir Bernotas 1; Varpo — Darginavičius 16, Modziliauskas 14, Socha 9, Juška 7 ir Bautrūnas 1.

Sekančiose rungtynėse Claytono Varpas, sudarytas daugiausiai iš jaunių lengvai laimėjo prieš Neri — 61:49 (38:13). Taškai: Cl. Varpo — Spranaitis 20, Ginčiauskas 9, Bacevičius 8, Šilas 7, Kuncaitis 6, Mockus 5, Kaladė 4 ir Maleckas 2; Nerio — Jonušas 19, Aukštakalnis 10, Šimkus 8, Bertašius 4, Lipčius 4, Braželis 2 ir Breneiseris 2.

Spalio 10 dienos vakarą pirmų rungtynių susitiko Sydnėjaus Kovas su Adelaidės Vyčiu. Žaidimas buvo pradėtas lėta sparta, bet tuoj pat greitieji Kovo puolikai Kriaucevičius ir Genys įmetė pirmuosius krepšinius. Vytis, visą laiką vesdama lėtą žaidimą, paremtą jo gerųjų žaidėjų: Urnevičiaus, Gurskio ir Jaciunsko, gražiais metimais, santykį lygino. Pirmasis kėlinys baigėsi 18:8 Kovo naudai. Antrąjį puslaikį Kovas pradėjo su didele sparta, bet Vytis lygino rezultatus ir vienu metu jau vyravo 2 taškų persvara. Tai truko neilgai, nes Kovo centro puolikas Šutas savo gražiais metimais, padedamas Laukaičio, išlygino ir net pakėlė 10 taškų persvara. Rungtynėms besibaigiant Vytis vėl pradėjo lyginti rezultatus gražiais savo metimais, tačiau rungtynės baigiamos 50:46 Kovo naudai. Taškai: Kovo — Laukaitis 17, Šutas 11, Kriaucevičius 11, Koženiauskas 5, Bernotas 4 ir Genys 2; Vyčio — Jaciunskas 12, Urnevičius 11, Petkūnas 10, Gurskis 8, Merūnas 4, ir Kitas 1.

Per sekančias rungtynes Melbourno Varpas laimėjo prieš Claytono Varpą — 62:50 (30:24). Jaunieji Cl. Varpo žaidikai sužaidė gražiai, tačiau neįstengė dengti gerųjų žaidėjų, ypačiai per antrąjį puslaikį. Taškai: Melb. Varpo — Darginavičius 21, Modziliauskas 19, Baltrūnas 15, Juška 4, Miklius 2 ir Socha 1; Cl. Varpo — Bacevičius 13, Kaladė 11, Maleckas 10, Ginčiauskas 6, Šilas 4, Kuncaitis 4 ir Mockus 2.

Kovas savo paskutiniame šeštadienio susitikime lengvai laimėjo prieš Nerį — 70:40 (30:15). Taškai: Kovo Koženiauskas 17, Kriaucevičius 14, Laukaitis 12, Genys 9, Šutas 8, Bernotas 6 ir Vasaris 4; Neries — Jonušas 15, Bertašius 9, Aukštakalnis 6, Lipčius 4, Breneizeris 4 ir Šimkus 2.

Per paskutines šeštadienio rungtynes Claytono Varpas sukėlė staigmeną laimėdamas prieš Vytį — 69:51 (34:22). Taškai: Cl. Varpo — Ginčiauskas 25, Kaladė 15, Bacevičius 13 Spranaitis 12 ir Kuncaitis 4; Vyčio — Urnevičius 16, Gurskis 13, Jaciunskas 5, Alkevičius 5, Kitas 4 ir Petkūnas 3.

Sekmadienį vietos parapijos bažnyčioje kun. Kungys atlaikė pamaldas, kuriose dalyvavo gausus skaičius vietos gyventojų lietuvių ir sportininkų.

Per pirmąjį sekmadienio susitikimą Melbourno Varpas laimėjo prieš Geelongo Nerį — 75:50 (28:21). Taškai: M .Varpo — Darginavičius 22, Baltrūnas 15, Miklius 12, Socha 11, Juška 8 ir Modziliauskas 7; Neries — Jonušas 16, Šimkus 16, Bertašius 10, Lipčius 5, Braželis 2 ir Breneizeris 1.

Antrąsias sekmadienio rungtynes žaidė Sydnėjaus Kovas prieš Claytono Varpą. Rungtynės, ypačiai pirmasis puslaikis, buvo labai gražios, nes jaunieji Claytono Varpo žaidėjai, sukaupę žaidiman viską, ką jie galėjo, neleido Kovui padidinti krepšinių skaičių ir pirmasis kėlinys baigėsi lygiosiomis — 30:30. Per antrąjį puslaikį savo gražiais žaidimo deriniais Kovas visiškai sužlugdė Cl. Varpo gynimą ir laimėjo rungtynes — 74:45. Taškai: Kovo — Šutas 31, Kriaucevičius 24, Koženiauskas 8, Laukaitis 5, Vasaris 4 ir Genys 2; Cl. Varpo — Ginčiauskas 16, Bacevičius 13, Spranaitis 5, Mockus 5, Kaladė 4 ir Maleckas 2.

Paskutiniąsias pirmenybių rungtynes žaidė Melb. Varpas prieš Adelaidės Vytį. Vytis per šias rungtynes, o ypačiai per pirmąjį pus laiką, neparodė savo kovingumo ir Melb. Varpas išliko aikštėje visą laiką pranašesnis, laimėdamas rungtynes 75:63 (43:23). Taškai: M. Varpo — Darginavičius 21, Modziliauskas 19, Baltrūnas 15, Juška 4, Miklius 2 ir Socha 1; Vyčio — Urnevičius 29, Gurskis 20, Kitas 4, Merūnas 3, Petkūnas 3, Jaciunskas 2 ir Alkevičius. 2.

Pasibaigus pirmenybėms, visų lietuvių sporto klubų atstovai sudarė Australijos lietuvių krepšinio rinktinę: Urnevičius — kap. (Vytis), Šutas (Kovas), Laukaitis (Kovas), Kriaucevičius (Kovas), Koženiauskas (Kovas), Darginavičius (M. Varpas), Ginčiauskas (Cl. Varpas), Gurskis (Vytis) ir Jaciunskas (Vytis).

Pirmenybių užbaigimui bendra lietuvių rinktinė sužaidė draugiškas rungtynes su Geelongo miesto australų rinktine. Lietuvių rinktinė laimėjo — 80:57 (45:23). Žaidė ir krepšinius įmetė: Šutas 18, Koženiauskas 16, Laukaitis 11, Gurskis 10, Jaciunskas 6, Genys 6, Urnevičius 4, Bernotas 4, Kriaucevičius 3 ir Vasaris 2.

Dovanų įteikimui išsirikiavo Kovo krepšininkai ir visų komandų kapitonai. Geelongo sporto klubo pirmininkas paskelbė laimėtojus. Pirmoji vieta atiteko Sydnėjaus Kovui, išėjusiam iš varžybų be pralaimėjimo. Antroji vieta atiteko Melbourno Varpui, trečioji — Claytono Varpui, ketvirtoji — Adelaidės Vyčiui ir penktoji — Geelongo Neriui. Geelongo Apylinkės pirmininkas J. Pelenauskas įteikė komandoms tokias dovanas: Melbourno Apylinkės pereinamąją taurę, Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Geelongo Skyriaus pereinamąją taurę, ALB Krašto Valdybos skirtą taurę — pirmenybių laimėtojui Kovui ir asmeninę — Kovo komandos kapitonui; Geelongo Apylinkės skirtą taurę — II-tosios vietos laimėtojui; L.K.F. Geelongo Skyriaus taurę — III-čiosios vietos laimėtojui; Geelongo ateitininkų skirtą taurę už mažiausiai gautų baudų skaičių — Geelongo Neries komandai; Melbourno Apylinkės skirtą asmeninę taurę daugiausiai įmetusiam krepšinių — Darginavičiui; asmeninę Pranckūno dovaną — Urnevičiui.

Pirmenybės buvo baigtos Lietuvos Himnu.

Visas žaidynes lydėjo graži nuotaika. Visi sportininkai ypatingai dėkingi Geelongo gyventojams, kurie taip nuoširdžiai ir maloniai juos priėmė.

Spalio 12 d., pirmadienį, lietuvių rinktinė žaidė Melbourne prieš Victorijos rinktinę. Rungtynės nebuvo perdaug įdomios, nes iš po įtemptų pirmenybių varžybų žaidėjai jautė didelį nuovargį. Staigus salių pakeitimas ir dviejų rinktinės žaidėjų, Gurskio ir Ginčiausko, nedalyvavimas labai paveikė žaidimą. Pirmasis kėlinys buvo gana blankus, nes lietuviai savo lėtu žaidimu ir ypatinga metimų nesėkme pralaimėjo — 27:7. Antrąjį kėlinį pradėjo keturi Kovo žaidėjai, padedami Jaciunsko. Žaidimas pagyvėjo ir vyko toliau apylygiai. Lietuvių rinktinės sparta žaistas antrasis kėlinys buvo baigtas lygiomis — 36:36.

Per IV-tąsias Lietuvių Krepšinio Pirmenybes Geelonge daugiausiai krepšinių įmetė: 1. Darginavičius (M. Varpas)—81, Šutas (Kovas) —74, Urnevičius (Vytis)—72, Laukaitis (Kovas) — 62, Kriaucevičius (Kovas) — 61, Gurskis (Vytis), — 59, Koženiauskas (Kovas) — 58, Jonušas (Neris) — 57, Ginčiauskas (Cl. Varpas) — 56 ir Modziliauskas (M. Varpas) — 56.

A.L.

RICHARD M. NIXSON

Jungtinių Amerikos Valstybių viceprezidento apsilankymas Australijoje vietos valdžios sluogsniuose ir viešojoje opinijoje yra laikomas svarbiu įvykiu šio krašto gyvenime, juo labiau, kad tokio augšto rango JAV svečias yra pirmą kartą išlipęs į Australijos krantus.

Pasaulio spaudoje dažnai pareiškiama nusistebėjimo, kad Richard Milhous Nixon, vos 40 metų amžiaus vyras, yra iškilęs į tokį augštą JAV valdžios postą, oficialiai laikomą amerikiečių valdymo pakopose Nr. 2. Jei kas atsitiktų su dabartiniu prezidentu Eisenhoweriu, atseit, jei tasai mirtų ar dėl kitų kokių priežasčių nebegalėtų būti JAV prezidentu, tai šio vietą tuoj pat automatiškai užimtų "jaunuolis", kuris politiniame amerikiečių gyvenime tėra įsigijęs vos 6 metų praktiką. Beje, normaliomis sąlygomis pagal JAV konstituciją viceprezidento postas nėra labai reikšmingas veiksnys krašto valdyme, tačiau reikia čia vėl įsidėmėti tai, kad prezidentas Eisenhoweris šiam jaunam politikui yra delegavęs gana svarbias funkcijas ir tuo būdu praktiškai yra žymiai sustiprinęs šio politiko vaidmenį nūdie galingiausioje šalia Sovietų Rusijos pasaulio valstybėje.

Senatorius Nixonas yra gimęs mažame Kalifornijos kaime ir prasimušęs į gyvenimą vargo keliu. Pradėjęs nuo krautuvės darbininko amato, vėliau pajėgė susidaryti sąlygas studijuoti teisę, o Antrojo Pasaulinio karo metu kraštui savo pareigas atliko kaip leitenantas-komandorius JAV karo laivyne. Politinį kelią pasirinko po to, kai, dar karo laivyne tebetarnaudamas, perskaitė vieno laikraščio skelbimą, kad Los Angeles mieste yra reikalingas kandidatas, kuris išeitų į opoziciją demokratų kongreso nariui. 33 metų amžiaus vyrui pasiseké ši misija ir jis pateko į JAV Atstovų Rūmus. Čia jis greitai buvo įsidėmėtas ir išskirtas ypatinga savo akcija prieš komunistus, kurių pražūtinga grėsmė kaip tik anuomet buvo pradėta pajusti JAV visuomenėje. Jis pateko į garsiąją Priešamerikoniškos Veiklos Komisiją, kur savo tardymų gabumais iššifravo nevieną užsimaskavusį amerikiečių valdžios įstaigose komunistą. Jo nuopelnams priskaitomas ir garsiojo Ruzvelto patikėtinio Algerio Hisso demaskavimas.

1950 m. Nixonas dar labiau nustebino amerikiečius, kai buvo išrinktas į JAV Senatą, kas tokio amžiaus vyrui dar niekuomet nebuvo pasisekę JAV politiniame gyvenime. Šiuo metu jis yra jauniausias respublikonų senatorius. Besiekdamas šio posto Nixonas buvo besuklumpąs ir bepalaidojąs visas politinės karjeros galimybes, kai Senato rinkimų kompanijos metu prisipažino gavęs iš Kalifornijos balsuotojų 16000 dolerių kandidatūros palaikymo išlaidoms padengti. Demokratai tai panaudojo ginklu prieš jį ir mažai betrūko, kad jis būtų buvęs politiškai sunaikintas. Tačiau paskutiniu ir pačiu kritiškiausiu momentu Nixonas vieša savo kalba į amerikiečius per radiją su nuostabiu nuoširdumu taip vykusiai atliko savo vargingo gyvenimo išpažintį ir taip vykusiai pasiaiškino, kad viešoji amerikiečių opinija iš karto pasikeitė jo naudai, gi prezidentas Eisenhoweris apsikabainęs jaunąjį senatorių susijaudinęs sušuko: "He's my boy!".

Neabejotina, kad dabartinė JAV viceprezidento ir senatoriaus Nixono susipažinimo kelionė po Pacifiko ir Tolimųjų Rytų kraštus dar labiau sustiprins nuostabiai iškilusio jaunojo senatoriaus prestižą amerikiečių gyvenime.

J. Žu.

Paraku Dvelkia Trieste

Laisvoji Triesto Teritorija, abipus labai reikšmingo to paties vardo uosto, yra įsisprausdusi kyliu pačioje Adrijos jūros šiaurėje tarp Italijos ir Jugoslavijos. Tai alkūnės pavidalo siauras jūros pakraščių žemės plotas, labiau įsikišęs į Jugoslavijos teritoriją. Iki 1918 metų Triestas priklausė Austrijai, gi vėliau pagal St. Germain sutartį buvo perleistas Italijai. Jau Antrojo Pasaulinio karo metu Tito pradėjo spausti Vakarų sąjungininkus, kad Triesto teritorija būtų priskirta Jugoslavijai. JAV, Anglija ir Prancūzija nesutiko. Karui besibaigant su Tito buvo susitarta, kad, Italiją paklupdžius, Triesto teritorija bus okupuota bendrų Vakarų sąjungininkų pajėgų, gi jos galutinis klausimas bus išspręstas taikos konferencijoje. Netrukus Tito sulaužė susitarimą ir bandė jėga užimti Triesto teritoriją, tačiau 1947 m. Italijos taikos konferencijoje Paryžiuje buvo pasiektas kompromisas, pagal kurį Triesto teritorija buvo padalinta į dvi zonas: A ir B; A zona buvo užimta ir administruojama anglų ir amerikiečių karinių pajėgų, o B zona laikinai pavesta administruoti Jugoslavijos karinėms pajėgoms. Toje konferencijoje buvo susitarta, kad tokia mišri okupacija bus tik laikinio pobūdžio ir Triesto teritorija netolimoje ateityje bus paskelbta neutralia laisva teritorija UNo priežiūroje, paskiriant šiai teritorijai neutralų gubernatorių, kurį turės paskirti UNo Saugumo Taryba. Tačiau dėl jau žinomos Sovietų Rusijos laikysenos ir užkulisinių pastarosios siekimų Saugumo Taryboje nebuvo įmanoma susitarti dėl tokio gubernatoriaus paskyrimo. Tuo tarpu Italija budriai stebėjo Triesto ateitį ir niekad neišleido jų iš akių, gi ties šia teritorija tarp Jugoslavijos ir Italijos nuolat vyko įvairūs incidentai. Italijos viltys juo labiau sustiprėjo, kai 1948 m. Anglija, JAV ir Prancūzija viešai paskelbė savo nuomonę, kad Triesto teritorija ateityje turėtų priklausyti Italijai. Tačiau netrukus, kai Tito susipyko su Maskva, Vakarų valstybės pasirinko labiau rezervuotą poziciją Triesto reikalu, kas tik dar labiau įtempė Italijos ir Jugoslavijos santykių stygą, kuri kiekvienu metu galėjo trūkti ir įskelti karo žiežirbą. Pagaliau, šio mėnesio pradžioje Jungtinės Amerikos Valstybės ir Anglija paskelbė, kad jos yra nutarusios atitraukti savo karinius dalinius iš A zonos ir perleisti ją Italijos administracijai. Tito, tai išgirdęs, paskelbė, kad vos tik pasitrauks anglosaksai, jis tuoj pat užims jų apleistą A zoną, ir pradėjo gabenti Triesto pasienin savo kariuomenę. Tokių pat priemonių ėmėsi nieko nelaukdama ir Italija. Susidarė padėtis, kad anglosaksams iš A zonos pasitraukus, tarp Italijos ir Jugoslavijos kiltų neišvengiamas ginkluotas susirėmimas. Dėl tokios padėties anglai su amerikiečiais pradėjo svyruoti ir jie jau nebesiryžta apleisti A zoną, gi susipynusi padėtis vėl bandoma spręsti UNo Saugumo Taryboje, kur vėl neišvengiamai susiduriama su įmantriomis Sovietų Rusijos, kaip nuolatinio tos Tarybos nario, klastomis ir užkulisiniais ėjimais.

J. Kanteikis.

SEKLYČIOS

Centrinių namų įsigijimui reikia gana stambaus mūsų gyvenimo sąlygoms kapitalo, kurį sudaryti per trumpesnį laiką vargu ar galėtume, ką iš dalies jau ir pastebime ir praktiškai, pradėję namų akcijų verbavimo kompaniją. Rimtas kliuvinys yra ir atstumai. Didelė mūsų tautiečių dalis mažai tegalės pasinaudoti centriniais namais dėl per didelių atstumų, o juo labiau jų vaikai. O dėl to ir centrinių namų nauda žymiai sumažėja, jei jie negalės būti lygiai prieinami visiems, po tolimus priemiesčius išsisklaidžiusiems, tautiečiams.

Tuo tarpu didesniu būriu mūsų tautiečiai susirenka vienon krūvon tik į stambesnio masto parengimus tautinių švenčių minėjimų progomis. Tokiais atvejais susirenkame šimtais ir esame reikalingi jau didesnės salės. Vargu, ar galėtume pasistatydinti tokios apimties centrinius namus, kad galėtume juose įsirengti 600-800 žmonių talpinančią salę. Tai jau tikrai perdaug kaštuotų. Vadinasi, ir kuklius centrinius namus turėdami, kelis kartus per metus turėtume ieškotis didesnės salės kur nors kitur, kaip ir ligi šiol.

Dažnas pagalvoja, kad natūrali, neforsuota minčių ir veiksmų raida dažniausiai būna pati sėkmingiausia. Primetami gyvenamuoju momentu nerealūs dalykai veikia

žmones neigiamai, nustato juos priešiškai ar abejingai.

Kai kurios gausesnės Apylinkės šaukiasi talkos ir jau galanda kirvius lokalinių namų statybai. Beje, Apylinkių ir centrinių namų komitetų interesai susikryžiuoja ir tas pats bendruomenės narys pasidaro dviejų namų statytoju. Tačiau jis tokio susikryžiavimo nebijo, nes gyvybinis reikalas verčia jį veikti, kad gelbėtų savo vaikų kalbą ir ateitį. Jis nori veiksmo, konkrečių rezultatų ir nenori pavėluoti. Jis galvoja, kas mums šiandie svarbiau: ar už dešimties metų pasistatyti centrinius namus, ar per trumpesnį laiką susikalti bent vieną, tirščiau tautiečių gyvenamoje vietovėje, kuklią seklyčią. Tasai bendruomenės narys galvoja pagal savo patyrimą: neturėdamas pakankamai pinigų, prieš pasistatydamas patogesnius gyvenamus namus jis pirmiau buvo pasistatęs garažą. Taip pat turėtų panašiai pasielgti ir bendruomenė.

Kurioje nors lietuvių daugiausiai apgyventoje vietoje įsigyta seklyčia suteiks tos apylinkės lietuvių šeimai kur kas daugiau naudos jau vien dėl to, kad ji bus paranki. Tai nebus prabangus pastatas su barais, šokių salėmis, vieršučiais, žaidimų kambariais ar pan. Tai bus kuklus pastatas, analogiškas paskiro tautiečio garažui, prieš pasistatant gyvenamus namus. Jis turės keletą kambarių, kur bus mūsų vaikams mokykla, kukli patalpa lokalinio pobūdžio pobūviams ar šiaip susiėjimams, o taip pat ir susirinkimams.

Mūsų architektai ir inžinieriai galėtų sudaryti ekonomiškiausią tokios seklyčios projektą, atitinkantį realųjį mūsų pajėgumą ir reikalą.

Tokia linkme jau pradėtas kai kurių Apylinkių darbas turėtų būti remtinas. Pasigėrėtina, kad atsiranda tautiečių, kurie sutinka leisti pasinaudoti jų turimais tuščiais sklypais, o tuo jau labai daug patarnaujama pradžiai.

Kur yra geras noras, gera iniciatyva, tai turi būti skatinama, ir pasisekimas bus užtikrintas. Kai turėsime nors vieną seklyčią kurios nors Apylinkės ribose, lengviau išsispręs ir centrinių namų reikalas.

Vytautas Rimas, Sydnėjus.

BEHIND THE IRON CURTAIN

By Benjamin E. West

If Lavrenti Beria is still alive, it should please him to learn of the purge of Velerian M. Bakradze, the man he installed as Premier of Soviet Georgia after Stalin's death.

When he took office on April 16, Bakradze could not find enough worlds with which to praise his sponsor. When Beria was purged, however, Bakradze was among the first to denounce him.

At the third session of the Supreme Soviet of Georgia, at which he was installed as Premier, Bakradze declared:

"Comrade deputies: You entrusted me with the presentation of the composition of the government of the Georgian Council of Ministers ..... you know well each of them. I only want to stress that all of the candidates presented as leaders of the ministers are members of our powerful communist party.

"They have been educated and hardened by the Georgian organization of the Lenin-Stalin party, that organization which over a period of many years, was conducted by the best son of Georgia, the talented pupil of Lenin, comrade-in-arms of Stalin, outstanding worker of the communist party and the great Soviet State, Comrade Lavrenti Pavlovich Beria."

When the Beria purge was announced July 10, Bakradze sought to save himself by condemning the former Soviet secret police chief.

He bemoaned the "criminal anti-state activities" of Beria on July 14 at a joint plenary session of the Georgian communist party's central committee and the Tdilisi (Tiflis) city party committee.

Despite the fact that in April he had announced that he had personally chosen the State's new ministers, he now charged that Beria had made many of the selections.

Beria, said Bakradze, had appointed "friends and followers to high places in the Georgian Soviet Socialist Republic, although these men were strangers to the paty." Bakradze's charges were followed by the ouster of several Beria supporters, the most prominent of whom was Vladimir G. Dekanozov, Georgian Minister of Internal Affairs.

Bakradze also assailed Beria in Moscow on August 6. He told the Union Council of the Supreme Soviet of the U.S.S.R. that Beria was "a contemptible traitor," a cursed enemy of the party.

A review of the Russian-language Tdilisi newspaper, Zarya Vostoka ("Dawn of the East") shows that Bakradze continued his attacks on Beria until his own ouster for "unsatisfactory" performance of duty on September 21.

The newspaper official organ of the central committee of the Georgian communist party, also reveals that Bekradzes had ordered an all-out campaign to discredit the history of the communist movement in Georgia and Transcaucasia written by Beria.

This history was first published in 1936, and was revised by Beria periodically. It glorified his fellow Georgian Stalin.

(See Page 3)

KELIAUJU ISPANIJON

Pulgis Andriušis.

Mūsų Pastogės redaktorius yra susiradęs Pulgio Andriušio rašytą 1937 m. kovo mėnesį Sicilijoje rašinį ir prisiųstą tam pačiam redaktoriui, anuomet buvusiam tose pat pareigose Trimito žurnale. Redaktoriui yra labai įdomu antrą kartą panaudoti šį rašinį jau Australijoje begyvenant, ir juo labiau įdomu jį pasiskaityti bus Mūsų Pastogės skaitytojams.

Šiais nesikišimo laikais vis dėlto nesikišdamas, nieko nelaimėsi. Taip atsitiko ir man, norėjusiam patekti ispanų karo laukan. Puikiausių norų vejamas, Klaipėdoje sėdau laivan, perplaukiau lietuvišku laivu dvejas marias ir pagaliau sausais keliais patekau į Paryžių, kur maniau apsirūpinti raktu į vyriausybininkų valdomas žemes. Puikus ispanų konsulato rūmas Paryžiuje, koridoriuose pilna juodai nudegusių, padilusiais drabužiais darbininkų, kurie, liūdna virtine apsėdę ilgus suolus, laukia eilės, kada galės gauti antspaudą kelionei į savo liepsnojančią tėvynę. Iš visų veidų matyti, kad vyriausybės pusėn tegrįžta paprasti žmonės, kuriems nėra ko nustoti. Pasivedėjęs mane į šalį, konsulas tarė:

— Priklausai kuriai partijai?

— Nepriklausau.

— Jei nori, mielas, gauti vizą Ispanijon, pristatyk mums betkokios prancūzų pilietinės partijos garantiją.

— Bet aš nesikišu į jokią politiką ir noriu teisingai pažvelgti įvykiams į akis.

— Tuo blogiau, kad nesikiši, — sausai baigė ispanų konsulas ir uždarė duris.

Iš vienos pusės nieko nepešęs, turėjau pasiklabenti į antrą pusę, gal ir atidarys sieną. Pasakyti lengva, bet tai reiškia, kad teks mažų mažiausia plaukti į Portugaliją, kuri geruoju gyvena su generolu Franku. Prancūzai už jokius pinigus neišleis iš savo žemės į dešiniąją pusę. Šiam žygiui tėra vienintelis kelias — plaukti jūromis. Ir vieną liūtingą vasario dieną įsiprašiau į ddelį anglų laivą "Asturias", kuris kaip tik iš Šerburgo plaukė į Lisaboną. Per pagedusias Atlanto bangas, per pašėlusius Biskajos įlankos vandenius, nesiskubindamas, per tris dienas laivas pasiekė Lisabonos miestą, kuris jau spindėjo visu pavasario gražumu. Žydėjo sodai, kvepėjo žaliumynai, mėlyname danguje nepailstamai dirbo šilta saulė. Tokiame minkštame ore, sakau, ir ispanai bus minkštesni, lengviau leis įkišti nosį anapus sienos, kur brolis ant brolio šoka su peiliu. Palmėmis apsodintomis gatvėmis prieinu sukilėlių konsulatą, iškloju reikalą ir gaunu dar sausesnį atsakymą:

— Negali ir kalbos būti! Kad rekomenduotų politinė partija, mes pažiūrėtumėm. Gaila, bet nieko nebus, — tarė mėgindamas šypsotis rudas ispanas su siaurais ūseliais, su generolo Franko jaunimo ženkleliu. Šios pusės konsulato prieangiuose renkasi dailiai apsitaisę vyrukai, kurių veiduose nė kiek neatsispindi pilietinis karas.

Atrodytų, kad Lisabona, iš kur per kelias valandas gali persikelti į ispanų žemę, turėtų puikiai susipaisioti, kas dedasi netolimoje panosėje. Bet čia žinios laikraščiuose tokios, kad atrodo, štai, Franko jau rytoj nukariaus visą Ispaniją. Portugalai pradėjo mane klausinėti apie ispanų įvykius: pats ten esi arčiau Rusijos, gal būt geriau nusimanai apie pilietinį karą? Skurdu pagalvoti, kad tokį tolimą kelią teko keliauti vien tam, kad portugalams praneščiau paskutines naujienas apie ispanų karo pasilaikymus. Taip pat nesmagu pasidarė, kai išėjau nieko nepešęs iš sukilėlių konsulato. Nieko nepadėjo įtikinėjimai, kad man terūpi patarnauti tolimos Lietuvos skaitytojams, kurie maitinasi visokių šaltinių naujienomis. Turėjau pagaliau įsitikinti, kad šiais laikais reikia būtinai kur nors kištis: į kairę arba į dešinę pusę, nes kitaip niekas tavo balso neklausys.

Pačiame Lisabonos viduryje puikūs viešbučiai. Čia mane smurtu atgabeno vienas agentas, nuo kurio nebuvo jokios vilties išsivaduoti. Viešbučio valgomajame renkasi marga publika ir skamba visos pasaulio kalbos. Bet jų tarpe ryškiausiai skiriasi ispaniškoji su vokiškoja. Jauni, apvalūs vyrukai su falangistų ženkliukais čia gana linksmai leidžia puikias pavasario dienas. Kas kelintą dieną veidai keičiasi, bet kalba lieka ta pati. Lisaboniečiai pasakoja, kad dar neseniai, visiems matant, didelės vagonų eilės stačiai iš uosto bėgdavo į aną pusę. Uniformuoti ispanų sukilėliai dažnai atvažiuodavę čia praleisti atostogų, saugiai atsikvėpti nuo nelabai malonaus darbo. Portugalų valdantieji sluogsniai taip laukia Franko laimėjimo, kad prieš Madrido apsiautimą, vienas pirklys nutarė atidaryti naują kavinę, ją pavadindamas ispanų sostinės vardu. Bet kadangi Madrido ėmimas kiek ilgėliau užtruko, tai įmonės savininkui susidarė keblumų: jo kavinė kelias savaites liko uždaryta. Bet biznis lieka bizniu, ir verslininkas viršum savo durų išpaišė stambiomis raidėmis: Cafe Madrid. Vienas Lisabonos miestelėnų ratelis per iškabas ir laikraščius paskelbė, kad, kaip tik Madridas atiteks į Franko rankas, rengiami iškilmingi pietūs, į kuriuos gali kiekvienas įsirašyti, sumokėjęs tam tikrą mokestį. Bet kaip praktika parodė, pietūs smarkiai ataušo ligi šiol nevalgomi. Geriausiai portugalų laikyseną vaizduoja pirmas pasidairymas Lisabonos auksakalių krautuvėse. Čia priversta galybė visokiausių ženklelių, kurių tarpe viešpatauja sudėtinis atlapo papuošalas: hitlerininkų svastika, italų vėliava, ispanų nacionalistinės spalvos ir portugalų vėliava. Tokius ženklelius dažnai matai bekabančius ant valdininkų krūtinių.

Bet čia jau tuoj prasidėtų klišmasis politikon, kurio negeisdamas norėjau patekt Ispanijon. Portugalai turi savo sielvartus, o prancūzai savo. Vieni remia Franką, antri — vyriausybininkus grynai savo santvarkos sumetimais. Vyriausybininkų laimėjimas Portugalijos diktatūrai suduotų mirtiną smūgį, o Prancūzijai Franko pasisekimas taip pat nemielas.

O man buvo visai miela pasisvečiuoti linksmajame, gražiajame ir elgetingame Lisabonos mieste, kol atplaukė didžiulis italų laivas "Saturnia" ir už nedidelius pinigus pasiūlė nuvežti iki Neapolio. Saulėtas sekmadienis sublizgo ant baltosios portugalų sostinės. Žaliuojančiais kalnais su dideliu vargu lipa viršum namų skruzdėlynas. Mėlynuose Tejo upės vandenyse rimtai riogso karo laivai, sukeliojasi netekusios vėjo burės. Prie laivo pulkuojasi tiktai pietuose įmanoma minia: sudriskusios motinos su kūdykiais, nepanašūs į žmogų jaunuoliai, murzini vaikai. Šie skurdžiai kaip žuvėdrų pulkas visokiomis kalbomis krykštauja, maldauja numesti centą ar maisto liekaną. Kalnuotais kalnais išsiriame vėl į Atlanto vandenyną. Kai kas mėgina pasirgti jūros liga, nes bangos visu siaubu pradeda daužytis į laivo šonus.

Žvaigždėtam vakarui susiradus, dingo Portugalijos uolos, pamažu grengėsi tekėti ir mėnulis. Bet jam nelabai tereikėjo tekėti, nes jūra ir taip jau buvo gerai apšviesta. Visu portugalų ir paskui italų paraščiu, kaip vilko akys, spindėjo "nesikišimo" laivai. Dvi raudonos ir viena žalia žvaigždutė priminė kiekvienam vandens keleiviui, kad čia geriau nesikišk, nes baigsis patrankos šūviu, ar dar kuo geresniu. Tai anglų ir prancūzų šarvuočiai, kurie kiaurą naktį vaikštinėja tiesia linija, plieninėmis akimis besižvalgydami nepaklusnaus balto ar raudono laivo. Ir tos vilko akys eina nepaliaujamai, per kas kelintą kilometrą, čia persimesdami į vieną laivų kelio šoną, čia į antrą. Tiek čia įspėjančių plieno gairių, kad ir pats Kristupas Kolumbas nebegalėtų iškrauti generolui Frankui pištalietų bei šovinių. Mūsų laivo vairuotojai džiaugiasi, kad jiems dabar patiems nereikia jieškoti kelio.

Nakčiai gilėjant, išsikapstome iš paskutinio portugalų žemės švyturio ir pradedame slinkti ispanų vandenimis. Raudonos ir žalios švieselės kartkartėmis dingsta, kad po kiek laiko sužibėtų dar tirštesniais būriais ir įkvėptų dar šiurpesnės baimės mirties pirkliams. Likimo skirta pietų Ispanijai būti klasišku kontrabandos kraštu: čia nesenais amžiais šėlo didžiausias Europos šmugelis taboka bei spiritu, pro čia visuomet ėjo ginklai Maroko maurams, o dabar už pinigą gabenamas švinas brolžudiškajam karui. Tais pačiais tarpekliais slankiojo pagarsėjusios Carmen operos didvyriai — čigonai. Todėl ir blizga nakties vandeny čia vilko akimis.

Kaip saugus, taip drauge ir šiurpus šis vandens kelias aplink liešpsnojantį Pirėnų pusiasalį. Toks ir toks laivas užplaukė miną, sprogo mašinos, nuskendo. Tokių pranešimų jau buvo ligi dešimties. Generolo Franko pakištos povandeninės dėžės turi būti išpirktos daugeliu gyvybių. Todėl laivo keleivis, vakare lysdamas į narus, neretai pagalvoja, ar rytoj sausas prisikels.

Bet mus pažadino tvaskąs kovo pirmosios rytas, kad ir prie visko pratusi akis turi nustebti: Gibraltaro baltai žalia uola saulės spinduliuose! O čia pat, antroje pašonėje, pražydęs baltais nameliais ispanų uosto miestukas Algeciras. Sužaliavusios pievos staigiomis kalvomis kopia į pilkas Siera Nevada uolas. Už tų uolų mėlsvas rūkas, o už debesų rikiuojasi baltos sniego drygnės. Tylus pavasario rytas su baltais avių pulkeliais, su rūkstančiais piemenų pirkelės dūmais. Už tų kalnų, už saulėtos ramybės brolis žudo brolį. O už siaurosios Gibraltaro vandens juostos kyla debesyse slaptingoji Afrika, lenda iš miglų juodi Maroko kalnai. Šioje tarptautinėje jūrybos turgavietėje šiandien nepaprastas judėjimas. Atsiriša pilki anglų šarvuočiai, grįžta iš naktinės sargybos naikintuvai, nerimsta vietoje povandeniniai. Karo uostas pilnutėlis pilkųjų milžinų, kurių kaminuose rūksta dūmai, kurių priekyje išsižioję patrankų nasrai. o viršum visko, mėlyname danguje pilna baltų žuvėdrų ir hidroplanų. Motorų trenksmas, sirenų garsai, valtimis atsiplukdžiusių ispanų riksmas ir lenkta nugara Gibraltaro uola, kurios akys nukreiptos į dvejas jūras, į dvejus kontinentus. Kiekvienas jūros svečias, kiekvienas laivo stiebas, vėliava iš šios uolos matyti kaip delne. Nuo tų paslaptingų uolos akių nėra vilties pasislėpti nei dieną nei naktį. Dienos metu be nieko matysi, o naktį iš nežinomų Gibraltaro plyšių iššoksta galingi šviesos pluoštai, skrodžiantys du žemynu, dvejas jūras. O antroje pusėje, už Atlanto briaunos tyliai kaitinasi saulėje Centos miestelis, kuris taip pat nenuleidžia akių nuo didingosios Gibraltaro uolos. Nedykai į tą Maroko sklypą smeikiasi didžiųjų valstybių norai: nusodinti nuo uolos anglų ligi šiol nepajudintą liūtą.

Siaurų tarpekliu slenka laivas baltas į mėlynąją Viduržemio jūrą, kurios kraštuose dar ilgai matyti ispanų kalnai ir šiaurės Afrikos debesyse nuskendusios uolos.

Sicilija, 1937 m. kovo mėnuo.

...Pykti Nereikia

Taurūs tautiečiai Nemo ir J. Rimas sielojasi apie tai, kad mūsų bendruomeniniai susirinkimai darosi labai nuobodūs ir žmonės juose nebesprendžia bendruomeninių reikalų. Abu dairosi būdų, kaip tuos susirinkimus paįvairinti.

Šį klausimą kur kas paprasčiau išsprendė australų parlamentas Canberoje. Kaip rašo "T.S.M.H.", vienas Mosmano daktaras, neseniai stebėjęs parlamento narių susirinkimą, nustatė, kad tokio susirinkimo metu devyni parlamentarai miegojo, du skaitė laikraščius, du buvo įsikniaubę į knygas, vienas sprendė kryžiažodžius ir vienas senyva parlamentarė nėrė nerinį. Jei jau didelio krašto reikalų tvarkytojai ir įstatymų leidėjai taip įdomiai praveda savo susirinkimus, tai ar nevertėtų ir mūsų bendruomenininkams pasekti didžiųjų pavyzdžiu.

Australijos Lietuvis rašo, kad jo redaktorius gavęs "baisybes laiškų", kurie nebesutilpo ant stalo, tad nukritusiuosius susirankiojęs jo linksmaplautis satelitas Ilgaausis. Tasai savo kontoroje juos sunaudojo taip, kad pykti dėl satyrinių pastabų nemoką mūsų menininkai nesiėmė rašyti tragiškų protesto memorandumų Krašto Valdybai, bet pasitenkino tik solidaria šypsena. Tačiau labai gaila, kad Ilgaausio kontoron nepateko Australijos Lietuvio straipsnis "Mūsų Pastogė prieš VLIKą ir Tautos Fondą?". Ilgaausis būtų geriau atskyręs Mūsų Pastogės Redakciją nuo atsitiktinės Snieguotųjų Kalnų numerio Redakcijos ir būtų paaiškinęs savo redaktoriui, kad nereikia rūpintis, kokiu būdu VLIKo nariai užsidirba sau duoną. Vynas, jei ir užklysta retkarčiais į VLIKo būstinę, tai ne dėl to, kad mūsų veiksniai jį pardavinėtų iš reikalo užsidirbti sau duoną, bet dėl to, kad kukliai jį paragavę tarpusavio kovų prošvaistėmis tąsias dar šviesesnėmis patapdintų.

Liepos 10 dienos dienraštis "Draugas" rašo, kad lietuvis misijonierius kun. Jonas Svirnelis sėkmingai veda misijas Indijoje ir North Lakhimpuro misijoje stato bažnyčią, kurią, girdi, tikimasi, parems viso pasaulio lietuviai.

Nejaugi kampininkaują svetimose parapijose pasaulio lietuviai jau yra prisistatę taip daug savų bažnyčių, kad, nebeturėdami kur tolhau dėti pinigų, pradeda dabar remti bažnyčių statybą Indijoje. O gal, ryšium su tuo faktu, kad Amerikoje lietuvių pinigais pastatytas bažnyčias yra pasiėmę savo malonėn patriotiškai nusiteikę lenkų ir airių vyskupai, nuo šiolei pradėsime statyti lietuviškas bažnyčias prieš leidynines gadynės mūsų protėvių žemėje, atseit, paslaptingoje Indijoje, idant jau turėtumėm kur prisiglausti ir atgailauti gausias savo nuodėmes, kai vieną dieną susigalvosime visi kompaktine mase grįžti į ten, iš kur esame kilę.

Readers Digest rašo, kad Maskvos radijas paskelbė, jog pro Juozapo Stalino katafalį, atseit, karstą, paskutinį kartą ji pagerbdami, per 72 valandas praėjo penki milijonai rusų.

Buhalteris Frankas Backeris iš New Yorko apskaičiavo, kad tie penki milijonai liūdinčių rusų, žengdami pretomis, visno žingsnio atstumu tarp gretų, turėjo skubėti pro Juozapo karstą 22 mylių greičiu per valandą. Kol Maskvos radijas nebuvo paskelbęs apie tą nuostabų Stalino laidotuvininkų greitumą, 22 mylios per valandą, t.y. 100 yardų per 9,3 sekundes, iki šiol buvo nekieno nesumuštas amerikiečio Nellio Patono 100 yardų bėgimo pasaulinis rekordas.

JEI NORI ĮSIGYTI ĮKYRŲ DRAUGĄ — SKOLINK JAM KIEKVIENĄ SAVAITĘ MŪSŲ PASTOGĘ.

Queenslandas kviečia!

Čia pataikiamas lietuviškas vertimas straipsnio, kurį Mūsų Pastogės redaktoriui prisiuntė Mr. D.W. Longland, Queenslando valstijos Imigracijos Istaigos pareigūnas, tvarkąs tos valstijos ateivių įsikurdinimo reikalus. Jo įstaigoje yra įsteigtas specialus skyrius — Krašto Apgyvendinimo Sekcija, kurios darbais ir pasiūlymais pravartu susidomėti ypačiai tiems mūsų tautiečiams, kurie yra linkę kurdintis žemės ūkyje. Šis straipsnis yra juo labiau vertingas, kad jame pateikiamos konkrečios įsikurdinimo galimybės gerą ateitį žadančiame ir puikiame Queenslando krašte. — Red.

Prieš kelis mėnesius aš supažindinau Jūsų skaitytojus su Krašto Apgyvendinimo Sekcijos tikslais ir darbais. Ši Sekcija vekia valstijos imigracijos įstaigoje — State Immigration Office, Kangaroo Point, Brisbane, Queensland. Nemaža Jūsų skaitytojų kreipėsi į mus laiškais ir daugis jų sėkmingai įsikūrė Queenslande ūkininkais, ar tai patys įsigydami nedidelius ūkelius, ar nuomodami, ar tai pusininkaudami.

Po vienerių metų darbo, kurio metu mes įsigijome rimto patyrimo, atsiranda reikalo supažindinti Jūsų laikraščio skaitytojus su tolimesnėmis informacijomis.

Turint galvoje skirtingą ūkininkavimo būdą Queenslando krašte, kaip tai yra Europos kraštuose, tenka įspėti, kad tiktai patyrę europiečiai ūkininkai gali tikėtis užtikrinto pasisekimo ūkininkaujant Queenslande. Prityrusieji ūkininkai gali be sunkumų priprasti prie naujų ir skirtingų sąlygų. Rimtos ūkininkavimo žinios yra būtinos asmeniui, kuris ieško nuomoti ūkį ar nori ateiti pusininku, nes Australijos ūkininkas nenori patikėti savo ūkio nepatyrusioms rankoms. Kita vertus, asmuo, kuris neturėdamas jokio patyrimo perka ūkį, gali prarasti savo sutaupas. Tokia rizika juo labiau yra didesnė karvių, kiaulių ar javų ūkiuose. Smulkesniuose ar tropikinių vaisių ūkiuose galima išsiversti ir bendrosiomis ūkininkavimo žiniomis ir rūpestingu įsiskaitymu gaunamon šiuo reikalu literatūron. Krašto Apgyvendinimo Sekcija aprūpina įsikurdinusį ūkininką reikalinga literatūra, kuri supažindina jį su visų rūšių ūkio šakomis Queenslande. Brošiūros apie ananasų ir bananų auginimą yra verstos į olandų, lenkų ir italų kalbas.

Čia neveikia valdinė sistema, padedanti finansiškai pirkti ūkį ar žemės sklypą, tačiau ateiviai gali įsigyti žemės tokiomis pat sąlygomis, kaip ir australų ūkininkai.

Šiuo metu yra nemaža pirktinų ūkių. Jų kainos įvairuoja pagal ūkių pobūdį ir pagal jų teikiamą pelningumo laipsnį. Kainos, tačiau, šiandien yra išpūstos ir prisitaikiusios prie augštų žemės ūkio produktų kainų. Tačiau ūkių pardavimo rinkoje yra ir mažiau kaštuojančių ūkių; tokie ūkiai dažnai yra apleisti, tačiau juos galima paversti ir labai pajėgiais, jei jų pirkėjas bus pasiruošęs sunkiai padirbėti.

Bendrai paėmus, čia galima gauti paskolų iš Agricultural Bank ar iš privačių prekybos bankų. Paskolų dydis įvairuoja pagal perkamų ūkių dydį ir jų realiąją vertę — nuo 40 iki 60% tos vertės.

Kiekvienas asmuo su betkokiu kapitalu gali kreiptis į mano įstaigą po to, kai Krašto Apgyvendinimo Sekcija praneš apie kelioliką ūkių parinktų naujam ateiviui pirkėjui pagal jo pirmumą ir finansinį pajėgumą. Kai atsiranda parduotinų ūkių, siekiama informacijos apie tų ūkių kokybę ir jų pajėgumą ir susitariama dėl jų apžiūrėjimo. Krašto Apgyvendinimo Sekcija padės gauti reikiamos paskolos ir taip pat pagelbės išspręsti teisinius klausimus, kurie gali atsirasti pasirašant pirkimo sutartį, perleidžiant nuosavybę bei sudarant mortgage sutartį.

Taip pat yra galimybių pirkti ar nuomoti žemės sklypą kur kas pigiau. Paparstai, tokia žemė yra dar nekieno neliesta — australiškas "bušas". Tačiau kur dirvožemis yra geras ir pakankamai esti vietoje vandens, toksai pirkimas gali būti labai pelningas, nors ir tektų įdėti nemaža pionieriško darbo. Taip pat toliau nepamirština, kad reikia turėti pakankamai pinigų įsirengimui laikinų apsigyvenimo patalpų ir pragyvenimo išlaidoms iki pirmojo derliaus atidavimo į rinką. Prieš perkant tokią žemę, patartina kreiptis į mano įstaigą, prašant informacijos ir patarimų, kas geriausia būtų toje žemėje kultivuoti ir kokį galvijų, kiaulių ar paukščių skaičių perkamas ūkis galėtų išlaikyti. Agricultural Bank galėtų suteikti paskolos tokio ūkio įrengimų bei galvijų įsigijimui, tačiau šis bankas neteikia paskolos paukščių ūkiui.

Nedaug yra tokių žmonių, kurie turėtų pakankamą depozitą ūkio įsigijimui. Pieno ūkiui pirkti mažiausias depozitas retai kada būna mažesnis kaip £2000. Sodų ūkiui depozitas siekia maždaug £1000. Asmnims, kurie teturi kelis šimtus, nepatariama pirkti ūkių. Su mūsų pagalba tokie asmenys turėtų arba nuomoti kurį nors ūkį ar įsigyti dar nenaudotos žemės sklypą. Jau įrengtą ūkį ilgalaikei nuomai nėra lengva susirasti.

(Nukelta į 4 psl.)

LIŪDNAS SPRENDIMAS

Antrasis Pasaulinis karas laimėtojų kraštuose, o taip pat ir jų nukariautuose dar ilgai buvo švenčiamas po pergalės vėliavomis tūkstančiais sušaudymų, kartuvėmis, kalėjimų bausmėmis ir kitokiomis demokratijų pamokomis. Pagal naujai sukurtą koloboracijos teoriją tūkstančiai daugiau ar mažiau kaltų žmonių neteko savo gyvybių, o kiti tūkstančiai dar ir šiandien tarp nykių kalėjimo sienų gyvena audringų savo žygių prisiminimais. Nuo anų pergalės ir atsiskaitymo dienų praslinkus aštuoniems metams, daugis ano meto teisėjų susimąsto ir pagalvoja apie savo aukas. Per tą laiką daug kas pasikeitė, išryškėjo ir ne vienas tragiškas atvejis pradeda atsispindėti priešingomis spalvomis. Ypačiai nemaža tokių tragiškų atsiskaitymo įvykių būta Prancūzijoje, o liūdniausias jų — tai Prancūzijos ministerio pirmininko Pierre Lavalio sušaudymas. Jis buvo pasmerktas mirti už bendradarbiavimą su Hitleriu, nors tasai jo bendradarbiavimas ir pasitarnavo anomis beviltiškomis pralaimėto karo dienomis Prancūzijos gerovei ir įgalino susidaryti tam tikroms sąlygoms, kuriomis Prancūzija vėl atgavo savo laisvę.

Vienas Lavalį teisme gynusių advokatų, Yves Frederic Jaffre, neseniai parašė knygą "Les derniers propos de Pierre Laval", kurioje jis aprašė, kaip generolo de Gaulle teisėjai nuteisė buvusį Prancūzijos ministerį pirmininką ir kaip jis buvo sušaudytas. Tai buvo 1945 metų rudenį, spalio mėnesį.

Čia toliau pateikiamos tos knygos ištraukos, kaip jas paruošė "Atspindžiai" ir persispausdino "Europos Lietuvis": —

Lavalio teisimo procedūra buvo tokia vienašališka, kad Lavalis pareiškė negalįs dalyvauti teismo posėdžiuose, nes jam neduodama jokios galimybės gintis. Byla buvo svarstoma penkias dienas, gi 1945 m. spalio 9 d. Lavalis buvo pasmerktas mirti. Sprendimo vykdymas buvo paskirtas spalio 15 d., kurią Jaffre taip aprašo:

...Prižiūrėtojas atidarė kameros duris. Generalinis prokuroras Mornet įėjo į siaurą, drėgną patalpą, kurioj buvo laikomas buvęs ministeris pirmininkas, ir ištarė tradicinį sakinį:

— Pierre Laval, būkite drąsus! Nuteistasis gulėjo išsitiesęs ant narų. Jo veidas buvo uždengtas su antklode. Galima buvo pastebėti, kad jis juda, tačiau jis nepasakė nė žodžio. Kai kurie prokuroro palydovų spėjo, kad Lavaliui pasidarė silpna.

Mano kolega advokatas Naud griežtai sušuko:

— Allons, Monsieur, atsikelkite!

Iš Lavalio burnos pasigirdo kriokimas, o iš iki šiol buvusios sugniaužtos rankos iškrito stiklinė ampulė. Daktaras greitai tą stiklinę pakėlė ir pauostė.

— Čiano rūgštis, — pasakė jis.

Visi sumišo. Staiga supratome, kad Lavalį kankina baisūs skausmai. Naud ant stalo pastebėjo laišką, kurį buvo palikęs nuteistasis. Energinga ranka buvo užadresuota: "Mano advokatams — jūsų informacijai. Mano budeliams — mano atsakymas". Naud pradėjo skaityti iš susijaudinimo virpančiu balsu:

"Generolas de Gaulle nedelsė įsakyti mane nužudyti. Tai, kas čia vyksta, nėra teismo sprendimo vykdymas, nes mano pasmerkimo negalima vadinti teismo sprendimu. Bylos metu mano burna buvo užrakinta, dabar norima mane amžinai nutildyti..."

Niekas nejudėjo. Buvome lyg sustingę.

"Aš mokėsiu numirti savo būdu; nusinuodysiu kaip romėnas. Šis mano pasielgimas yra protestas prieš barbariškumą".

Dr. Paul pasilenkė prie mirštančiojo. Pačiupinėjo jo pulsą.

— Tegyvens keletą minučių. — pareiškė kratydamas galvą.

Tuo pat metu, kažkieno užaliarmuotas, atskubėjo kalėjimo gydytojas dr. Masmonteil, asistento ir būrio gailestingų seserų lydimas. Jie pradėjo paruošimus plauti Lavalio skilvį. Tai užtruko gerą valandą.

Teisingumo atstovai, kuriems nusibodo vaikščioti ten ir atgal koridoriuje, nuėjo pasitarti į kalėjimo raštinę. Man ten atėjus, teismo pirmininkas Bouchardon samprotavo:

— Ji galima sušaudyti gulintį ant neštuvų ar pasodinus ant kėdės.

Apie 10,30 val. Lavalis atgijo, paprašė vandens. Kalėjimo kapelionas tėvas Mouren pasilenkė prie jo ir paklausė:

— Monsieur Laval, aš esu jūsų nuodėmklausis. Ar pažįstate mane?

— Taip.

— Ar norite atlikti išpažintį?

— Taip.

Susirinkusieji pasitraukė palikdami Lavalį vieną su kunigu.

Teisėjai netrukus paskelbė, kad egzekucija bus įvykdyta... Aš galiu paliudyti, kad teisėjai vadovavosi tik vienu troškimu: galimai greičiau nutiesti sušaudyti... Jie nė vienos akimirkos nedvejojo, kad jų misija bent tą dieną buvo baigta. Man atrodo, kad galą greičiau padaryti buvo duotas įsakymas iš Rue St. Dominique, t.y., tiesiog iš de Gaulle. Kiekvienu atveju tikra, kad policijos prefektas Luizet, kuris buvo pas de Gaulle nuvykęs su raportu, iš ten grįžo su egzekucijos komanda.

Savo celėje Lavalis, kurio veidas buvo visai žalias, be paliovos prašė vandens. Po truputį jis atgavo pilną sąmonę, net bandė juokauti:

— Tiesiog netikėtina, kad paėmes tokią dozą nuodų dar esu gyvas. Matyt, turiu prakeiktai gerą Auvergnato prigimtį.

Teisėjų įsakytos gailestingosios seserys pradėjo jį rengti. Graudu buvo žiūrėti į su mirtimi kovojantį vyrą, kuriam maunami baltiniai, marškiniai, kelnės. Jis neužmiršo paprašyti ir savo pagarsėjusio kaklaraiščio.

Aprengtą Lavalį pasodino ant narų. Jis paprašė veidrodžio. Prižiūrėtojas padavė savo mažą kišeninį. Lavalis rūpestingai susišukavo ir paprašė savo skrybėlės bei lazdos, be kurių niekur neišeidavo.

Mes, jo gynėjai, sumišome. Prieš kelias dienas tuos daiktus, Lavalio dukters prašomi, atidavėme jai. Lavalis tuo buvo labai nepatenkintas:

— Skrybėlę galėjote jau man palikti.

Taip ruošiantis, kalėjimo direktorius Amor laletą kartų buvo atėjęs į kamerą pasitelrauti:

— Ar greitai baigsite?

Mes nedrįsome duoti jam tikrumo atsakymo. Už mus atsakė pats Lavalis:

(Nukelta į 4 psl.)

PO SUETIMAIS ĮSTATYMAIS

J. Žukauskas.

SUTARTYS

The Law Of Contract

I.

Įvairiose Australijos gyvenimo srityse nepaprastai didelį vaidmenį vaidina sutarčių teisė. Visokeriopomis sutartimis žmonės čia sprendžia įvairius savo kasdieninius gerbūvio klausimus, o lygiai taip pat tenka su jomis susidurti ir mums, ateiviams. Tobulai sudaryta sutartis apdraudžia mūsų interesus ir teikia mums naudos, gi klaidingai sudaryta sutartis nemaloniais padariniais dažnai suteikia mums nuostolių, o nekartą ir skaudžios žalos. Kad galėtume turėti iš sutarčių reikiamos naudos savo interesų apsaugai ar gerbūvio pagerinimui, neišvengiamai turime susipažinti bent su pagrindiniais sutarčių teisės nuostatais.

Turime du terminus: susitarimą ir sutartį, gi australiškai — *agreement* and *contract*. Dviejų ar kelių asmenų susitarimas ir sukuria sutartį, arba, kaip tai mes dažnai vadiname, kontraktą. Susitarimas atsiranda, kai dvi šalys ką nors pažada ir įsipareigoja viena kitai priimtinomis aplinkybėmis ir sąlygomis. Suteikimas tokiems pažadams teisinės galios ir sudaro sutarčių teisę. Tačiau ne kiekvienas susitarimas gali sukurti teisinę, įstatymine galia paremtą, sutartį. Jei Petras Petrinis pažada savo draugui Jurgiui Jurginiui savaitę laikyti jį savo svečiu ir jį vaišinti, tai čia nebus sutarties ir taip pat nebus sutarties sulaužymo, jei Petrinis tokio pažado Jurginiui netesės. Tuo tarpu jau bus sutartis, jei Petrinis pasiūlys Jurginiui nuomuoti kambarį vienai savaitei ir Jurginis, priimdamas pasiūlytas nuomos sąlygas, Petrinio pasiūlymą priims. Atliekant susitarimus ir siekiant sukurti sutartį, svarbiausia yra tai, kad abi šalys siektų sukurti tarpusavyje teisiškai siejančius įsipareigojimus — legaly binding obligations.

Sutartimi tad vadiname tokį teisiškai siejantį susitarimą, kuriuo yra sudaromi ir nustatomi įsipareigojimai, privalomi abiems susitariančioms šalims.

Begyvenant po svetimais įstatymais, šiuo atveju mums terūpi tik teisinio pobūdžio susitarimai — sutartys, apie kurias tokia prasme ir tebus čia toliau kalbama.

Sutarties sudarymui yra būtini šie pagrindiniai elementai:

Offer and Acceptance — pasiūlymas ir to pasiūlymo priėmimas;

Form — sutarties forma;

Consideration — vertės elementas sutartyje;

Capacity of Parties — šalių legalumas;

Consent by Parties — abiejų šalių sutikimas ir

Legality of Object — sutarties objekto legalumas.

Kai šie šeši reikalavimai įstatymams neprieštaraujančiai yra išpildomi, tai pagal juos sukurta sutartis įgyja neginčyjamą teisinę galią. Šie esminiai reikalavimai būtini aptarti atskirai.

OFFER AND ACCEPTANCE

Pagal pagrindinį nuostatą — visos sutartys yra sudaromos vienos šalies pasiūlymu ir antros šalies to pasiūlymo priėmimu. Tarp pasiūlymo atlikimo ir to paties pasiūlimo priėmimo gali praeiti daug laiko, gali būti atlikta visa eilė derybinių veiksmų, tačiau sutarties sudarymas jau įvyksta tą momentą, kai aiškus pasiūlymas vienos šalies aiškiai ir įsakmiai esti priimamas antrosios šalies. Sutarties sudarymo momentą pavaizduoja toksai paprastas dviejų šalių pasikeitimas žodžiais. — Pirmoji šalis sako antrajai: "Štai, yra mano sąlygos, kurias aš pasiūlau", o antroji šalis atsako: "Taip, aš priimu". Šie paprasti žodžiai nusako patį svarbiausią sutarčių teisės momentą — pasiūlymo pateikimą ir to pasiūlymo priėmimą. Pagal veikiančią Australijoje sutarčių teisę jau pakanka ir tokio mo-

mento, nes tik išimtinais atvejais įstatymai tereikalauja rašytinių ar tam tikros formos sutarčių. Tai yra labai svarbu įsidėmėti.

Pasiūlymas ir jo priėmimas rašytu yra reikalaujamas tik tais atvejais, kur įstatymas reikalauja, kad pati sutartis būtų sudaryta rašytiniu būdu — to be *in* writing or under seal.

Pasiūlymas ar jo priėmimas turi būti aiškus, įsakmus, be jokio miglotumo ar dviprasmiškumo. Miglotomis, dviprasmiškomis sąlygomis pasirašyta sutartis gali būti teismo sprendimu panaikinta.

(Bus daugiau)

Escapee Says Poles Oppose Communism

The Polish interpreter in Korea who three weeks ago fled communism, has stated that the "whole Polish people are against communism."

Jan Hajdukiewicz, who has been granted a temporary permit to enter the United States, told newsmen that there is a strong, large resistance movement in Poland which must be silent and passive.

"It would be suicide," he said, "to riot now."

Hajdukiewicz was a member of the Polish delegation on the Neutral Nations Inspection Team in Korea. On September 9 he walked away from the other members of his delegation as they were boarding a plane to return to North Korea from Seoul.

"Even I can hardly believe that this is not a dream, that I am really free, that I am in the Free World, outside the Iron Curtain, and out of reach of communism...

"Briefly, I would like to describe conditions that exist in Poland... from the first day Poland was unjustly placed within the Soviet orbit, systematic communizing of Poland began... schools quickly established Soviet patterns... the greatest blow administered by the atheistic government to Polish youth was removal of religion from the schools...

"This program has failed. Crowded churches on Sunday filled with Polish youth amply demonstrates rejection of atheistic regimentation. The program against religion is not only confirmed to schools... numerous priests are arrested, tried and sentenced to death. This combat is, in vain... large crowds still go to church to seek consolation and spiritual aid.

"The program of communizing Poland now has been brought into the countryside. They (the communists) are trying by every means possible to hasten collectivization of land. Although they have succeeded in forcing a few farmers into collective farms, the number still is exceedingly small. Most farmers still firmly resist surrendering their individual property to land collectivization programs...

Monthly earnings of workers are enough to buy only the most necessary food for the family...."

He said his countrymen learned about the freedom revolt in June in East Germany only through Free World broadcasts, and that during the mass uprising in the Soviet zone the Soviets patrolled streets of Warsaw and other large cities in Poland in an obvious effort to prevent similar demonstrations.

He said the regime is trying to collectivize the farms, but that the peasants are strongly resisting this. To gain their ends, he said, the communists are imposing confiscatory taxes, demanding such a large share of the farmers crops that they are being forced to join the collective farms.

The former Polish interpreter said members of the inspection team were not permitted to leave any of the stations where they stopped in their trip across Siberia, Manchuria, and North Korea. Nor, he added, were they allowed to speak to the Russian people. "The Soviets," he said, "do not trust the satellite peoples." — N.a.F.

(From Page 2)

The September 12 issue of Zarya Vostoka reports that at Bakradze's instructions a conference of social science instructors was held in Tdilisi. The lecturers were told:

"The anti-Marxist book of Beria has misconstrued the history of the party organizations of Georgia and Transcaucasia and has severed the history of the Georgian party organization from the revolutionary movement of Russia...

The task of our entire party organization and of the Chairs of Social Sciences is to abolish the harmful influence of this anti-scientific book."

MŪSŲ PASTOGĖ

IŠRINKTAS AUSTRALIJOS LIETUVIŲ SPORTO ĮGALIOTINIS

Geelongas. — Krepšinio pirmenybių metu įvyko visų sporto klubų vadovų ar skirtų įgaliotinių susirinkimas, kad aptartų bendrąją Australijos lietuvių sporto veiklą ir išrinktų Australijos lietuvių sporto įgaliotinį. Leonui Baltrūnui pasiūlius, įgaliotiniu buvo išrinktas Sydnėjaus Kovo treneris Vladas Daudaras. Netolimoje ateityje naujasis sporto įgaliotinis V. Daudaras, pasikvietęs Australijoj esamų lietuvių sporto klubų atstovus, sudarys Australijos lietuvių sporto reikalams tvarkyti vyriausiąją valdybą.

Atstovai numatė per sekančias pirmenybes, kurios įvyks kitais metais Melbourne, įtraukti visas Australijoj kultivuojamas sporto šakas, kad visi lietuviai sportininkai galėtų išbandyti savo jėgas.

A.L.

PRANEŠIMAS.

Pranešama Australijos Lietuvių Bendruomenės Apylinkių, Seniūnijų ir kitų organizacijų vadovybių bei paskirų asmenų žiniai, kad nuo šio pranešimo paskelbimo visas susirašinėjimas su ALB Krašto Valdyba adresuojamas sekančiu adresu: **Australian Lithuanian Community. Box 4558, G.P.O. Sydney, N.S.W.**

J. Vaičaitis,
ALB Krašto Valdybos Pirmininkas.

SKAUTŲ JUBILIEJUS

Sydnėjus. — Lapkričio 6 d. Estų Namuose lietuviai skautai vyčiai su vyr. skaučių pagalba ruošia 35 metų Lietuvos skautavimo jubiliejaus minėjimą — balių. Menėje dalyje bus vaidinimas "PASLAPTINGOJE ZONOJE"; po minėjimo bus šokiai su žaidimais. Gros geras orkestras. Taip pat veiks ir bufetas. —ab.

SYDNĖJAUS LIETUVIŲ MŪSŲ PASTOGĖS LAIDA

Sekantis Mūsų Pastogės numeris, spalio 28 dienos, išleidžiamas Sydnėjaus lietuvių organizacijų lėšomis ir pagal jų sudarytos redakcijos nuožiūrą. Redakcinę kolegiją sudaro: J.P. Kedys, P. Sirgedas ir J. Matikovas — Jūragis. Ši Mūsų Pastogės laida išleidžiama padidinta. Turint galvoje, kad ši speciali laida gali porą dienų suvėlinti, sekantis įprastinis Mūsų Pastogės numeris toliau išleidžiamas lapkričio 11 d. —Red.

ARKIVYSKUPO SKVIRECKO MINĖJIMAS.

Spalio 25 d. Sydnėjuje ruošiamas Arkivyskupo J. Skvirecko 80 m. amžiaus sukakties minėjimas. Minėjimas pradedamas 12 val. iškilmingomis pamaldomis St. Benedict's bažnyčioje Broadway, o tuojau po pamaldų, ten pat saléje bus minėjimas — akademija.

Tautiečiai dar kartą nuoširdžiai kviečiami dalyvauti.

Kun. P. Butkus.

IR 75 AKCIJOMIS REMIA LIETUVIŲ NAMUS

Sydnėjus. — Kaip praneša Lietuvių Namams Sydnėjuje Įsigyti Organizacinis Komitetas, namų akcininkų verbavimas vyksta sėkmingai toliau. Vienas tautietis, savo pavardės neskelbiąs, pasižadėjo įsigyti 75 akcijas. Be jo naujai pasižadėjo pirkti Lietuvių Namų akcijas šie asmenys:

Po 15 akcijų: A. Jakštas; po 10 akcijų: A. Kaminskas, G. Paulauskas, A. Griškevičienė, B. Barkauskas, B. Mazgelis, A. Ustjanauskas, V. Barkauskienė ir Br. Kiveris; po 5 akcijas: V. Šliogeris, J.P. Kedys, V. Šarauskas, Alb. Kutka, Gudaitis, J. Mikalauskas, Ed. Vilnonis, L. Karvelis, P. Stakauskas, H.Š. (papildomai), F. Dubickas, V. Tiškus, J. Sirutis, Alf. Petrauskas, V. Janavičius, A. V. Šutas ir Alf. Giliauskas; po 4 akcijas: A. Saulius, Dabrega ir Alf. Jakubėnas.

Pasižadėjimus paštu, betkuria forma, galima siųsti pagal šį adresą: Mr. P. Protas, 3 Robert Street, Canterbury, N.S.W.

NAUJOS APYLINKIŲ VALDYBOS

Perthas. — Rugsėjo 27 d. per įvykusį vietos Apylinkės Valdybos susirinkimą buvo išrinkta nauja Apylinkės Valdyba: pirm. A. Klimaitis, vicepirm. K. Gečas, sekr. V. Kozakas, ižd. V. Šeštokas, kult. ir šviet. vad. Gasputis. Kontrolės Komisijon išrinkti: Baronas, Bendoraitis ir Miliauskas. Apylinkės Valdybos adresas: Mr. A. Klimaitis, 40 Randell Street, Perth, W.A. —vj.

Brisbane. — Papildomai pravedus vietos Apylinkės susirinkime rinkimus, šiuo metu Apylinkės Valdybą sudaro: pirm. P. Dirkis, sekr. M. Rudys, ižd. S. Luckienė ir nariai: St. Stirbinskas ir A. Alčiauskas. — vj.

Queenslandas kviecia

(Atkelta iš 3 psl.)

— o —

Žinoma, per vis sunkiau yra tiems asmenims, kurie visiškai neturi sutaupų. Vienintelė jų galimybė savarankiškam darbui yra dirbti pusininku. Tokių galimybių, nors ir nedažnų, yra, o ypač pieno ūkiuose. Tačiau australai ūkininkai yra gana atsargūs su ateiviais — pusininkais, jei jie nėra tikri dėl jų pakankamo ūkininkavimui pasiruošimo. Jie bijosi atiduoti savo ūkius ir gyvulius į neprityrusias rankas, ir ypatingai jei jie patys kartu tame ūkyje negyvena su pusininku. Tad labai svarbu, kreipiantis į mane laišku, nurodyti turimą žemės ūkio patyrimą tiek savame krašte, tiek jau įsigytą Australijoje. Taip pat prašoma nurodyti ir įsigytas specialias žinias kurioje nors ūkio šakoje.

Kiekvienas asmuo, norįs įsikurti Queenslando žemės ūkyje, turi būti pasiruošęs savo rizika atvykti į Queenslandą apžiūrai, o taip pat ir savo išlaidomis, nes Queenslando ūkininkai nenori priimti pusininkus ar darbininkus prieš tai asmeniškai nepasitarę ir nesimatę.

Be įsikurdinimo žemės ūkyje taip pat čia yra galimybių įsikurti ir tokiems asmenims, kurie norėtų pradėti ką nors savarankiškai. Turiu čia galvoj tokius ateivius, kurie yra susitaupę kiek pinigų ir kurie yra, sakysime, laikrodininkai, siuvėjai, kepėjai, virėjai, krautuvininkai ir t.t. Aš padėsiu jiems, suteikdamas žinių, kokiuose šio didelio krašto miestuose jiems būtų parankiausios galimybės. Gera, kai turima didesnio kapitalo, tačiau daugeliu atvejų tereikia labai mažai pinigų, nes specialistams padeda bankai, o taip pat vietos savivaldos, organizacijos ir paskiri asmenys. Tad norintieji šiame krašte įsikurti neturėtų varžytis dėl kreipimosi į mane laišku; jie prašomi rašyti man, nurodant man savo interesus bei planus, finansinę, šeimos padėtį, o taip pat ir vaikų skaičių bei jų amžių. Jie prašomi bandyti rašyti man angliškai, tačiau jei tai būtų persunku, jie gali rašyti ir gimtaja kalba, nes Sekcijoje dirba žmonių, kurie moka svarbiausias Europos kalbas.

Taip pat reikia turėti galvoje, kad ne tuoj pat galima norinčiuosius įkurdinti šio krašto žemės ūkyje. Įvairūs pasiteiravimai pareikalauja tam tikro laiko, juo labiau, kai atsiranda labiau komplikuotų atsitikimų. Tad asmenys, jau kreipęsis į mane, prašomi visad pranešti savo adresų pasikeitimus, kad galėčiau juos pasiekti reikiamu momentu. Jau yra apie 20 atsitikimų, kur reikalai negalėjo būti išspręsti dėl to, kad laiškai negalėjo pasiekti suinteresuotų asmenų.

Queenslandas atidaro duris tiems žmonėms, kurie nori dirbti savo gerbūvio labui ir kurie parodo iniciatyvos. Queenslandas labai vertina kiekvieną naują idėją, kurią jie atsineštų su savim. Toksai turtas daugeliu atvejų gali būti net vertingesnis už grynai finansinę vertybę.

Tokie asmenys turi pasitikėti, kad jų interesai bus apsaugomi. Veikiančioj mano departamente Krašto Apgyvendinimo Sekcijoje grynai jų interesų apsaugai dirba specialūs valdininkai. Iš savo pusės aš pasirūpinsiu pašalinti visas galimas kliūtis dėl tokio įsikurdinimo Queenslande. Aš jaučiu, kad perdaug yra naujųjų ateivių tarpe ūkininkų, profesinių žmonių ar amatininkų, kurie dirba nekvalifikuotus darbus ar visai jo šiuo metu neturi. Savaime suprantama, kad jie negali jaustis čia laimingi ir negali įsijungti į australiškąjį gyvenimą. Aš kviečiu juos daugiau pagalvoti apie savo ateitį.

State Migration Officer.

Liudnas Sprendimas

(Atkelta iš 3 psl.)

—Jūs, be abejo, skubate pusryčių. Deja, šį kartą turite dar kiek pakentėti.

Pajudėjome. Advokatai Baraduc, Naud ir aš Lavalį palaikėme. Prižiūrėtojas nešė kėdę, jei Lavaliui prireiktų atsisėsti. Kas dešimtį metrų jis sustodavo atsigerti vandens. Įlipome į kalėjimo automobilį, dviejų sargų ir kapeliono lydimi.

— Ar toli? — paklausė Lavalis.

— Ne, pone pirmininke, visai arti.

— Juo geriau, — atsakė ir netrukus pridūrė, — Man vistiek, tik skaudu pagalvojus apie žmoną ir dukterį...

Automobilis greitai sustojo. Aš išlipau pirmas ir akimis ieškojau mirties stulpo, į kurį turės atsiremti pasmerktasis. Tai buvo paprastas baslys, kurį vienas kalinys nudrožė tą patį rytą...

Egzekucijos komanda jau buvo vietoje. Karininkas su kardu rankoje buvo palipėjęs ant senos muilo dėžės. Pierre Laval išlipo iš automobilio ir žvalgėsi tiriančiu žvilgsniu. Jo veidas buvo ramus. Aiškiu balsu jis paklausė:

— Kur gi teisėjai?

Pažvelgiau į susirinkusius. Nei teismo pirmininko, nei prokuroro nesimatė. Dar kartą pakeltu balsu paklausė Lavalis:

— Kur gi teisėjai?

Tik tada teismo pirmininkas Bouchardon ir prokuroras Mornet pasirodė iš už kalėjimo automobilio, kur jie buvo pasislėpę. Jie abu drebėjo iš susijaudinimo. Lavalis į juos pažiūrėjo su panieka ir tarė:

— Jums buvo pavestas liūdnas biznis, mano ponai!...

Ženklu paprašė manęs ir Naud jį palaikyti, nes buvo per silpnas nueiti paskutinius žingsnius. Pasiekęs baslį, jis paklausė manęs:

— Ar reikia nusiimti apsiaustą?

Atsakiau:

— Ne, tai nereikalinga...

Apkabinau jį:

— Au revoir, Monsieur Le President!...

Karininkas surišo jam rankas. Man pasidarė silpna, nuėjau kelis žingsnius atgal. Teismo sekretorius Hollbecque, kuris į egzekuciją buvo atvykęs leitenanto uniformoje, netrukus mane vėl pašaukė sakydamas:

— Maitre Jaffre, atsigręžkite į poną Lavalį. Jis norėtų paskutiniu savo žvilgsniu padėkoti savo gynėjams.

Aš susivaldžiau ir atsistojau netoli jo. Karininkas pakėlė kardą. Lavalis sušuko.

— Tegyvuoja Prancūzija!

Jo akys buvo nukreiptos į mus, tris advokatus, kuriems buvo sukliudyta jį ginti. Jo kaklą dengė tautinių spalvų šalikas, kurį visados nešiodavo.

Pasigirdo salvė. Tai buvo 12,23 val.

Kaip sapne mačiau prie gulinčio Lavalio priėjusį viršilą ir pribaigiantį jį malonės šūviu...

(A.E.L.)

REDAKCIJOS ZODIS

Mūsų Pastogės Snieguotųjų Kalnų Seniūnijos laidoje tilpusi VLIKo adresu pastaba Pykti Nereikia skyriuje yra tos Seniūnijos sudarytos jos laidai redakcijos reikalas. Šios laidos redakcija laikraštinę medžiagą savo laidoje tvarkė savarankiškai.

Mūsų Pastogės Redakcija, respektuodama VLIKą kaip vyriausią visuomeninį organą veikloje dėl Lietuvos laisvės, nepritaria panašaus pobūdžio "Vienybės" sugalvotai ir Snieguotųjų Kalnų Mūsų Pastogės laidoj panaudotai įžeidžiančiai pastabai, nepaisant kurioje laikraščio dalyje ji būtų panaudota. Taip pat Mūsų Pastogės Redakcija jokiu būdu nepritaria ir Australijos Lietuvio, Nr. 20, teigimui, kad nėra nusikaltimo jei dr. Karvelis ar kuris kitas VLIKo narys pardavinėja vyną, nes jiems reikia "kokiu nors būdu užsidirbti duoną". Mūsų Pastogės Redakcija yra giliai įsitikinusi, kad VLIKo nariai atlieka tik garbingus darbus ir yra garbingai atlyginami. Ta pačia proga Mūsų Pastogės Redakcija primena savo nuomonę, kad rimto pobūdžio kritika VLIKo darbų atžvilgiu, turint galvoj spaudos laisvės principus demokratinės bendruomenės santvarkoje, yra priimtina lietuvių bendruomenės laikraščiui.

J. Žukauskas,
Mūsų Pastogės Redaktorius.

ALB APYLINKIŲIR SENIŪNIJŲ VADOVYBĖMS

ALB Apylinkių ir Seniūnijų Vadovybės prašomos galimai skubiau atsiųsti ALB Krašto Valdybos iždininkui pagal anksčiau duotus pavyzdžius pinigines apyskaitas už šių metų III ketvirtį.

ALB KRAŠTO VALDYBA

ALB APYLINKĖMS IR SENIŪNIJOMS

ALB Apylinkės ir Seniūnijos yra prašomos galimai skubiau Tautos Fondo Atstovybės iždininkui atsiųsti Tautos Fondo pasų ir ženklelių platinimo apyskaitas už š. m. trečią ketvirtį.

TUTOS FONDO ATSTOVYBĖ AUSTRALIJOJE

78 Percival Road, Stanmore, estų šeimoje,

IŠNUOMOJAMAS. didelis .gerai mebliuotas kambarys 2-3 vyrams.

Galima naudotis virtuve

Kreiptis betkuriuo metu.

Susirinkimai su Pramogom

— o —

Pastaruoju laiku bendruomeniniai susirinkimai vis daugiau ir daugiau išvargina susirinkusius. Tautiečiai ligšiol nebuvo abuojūs lietuviškiems reikalams. Tačiau, palankę ilgesnį laiką mūsų susirinkimus, jie pradėjo moti į juos atbula ranka: et, ne tam mes renkamės, kad išgirstume nesibaigiančius asmeninius ir partinius gincus, žalojančius lietuvišką kultūrinę veiklą ir mūsų jaunimą.

Mūsų Pastogėj, Nr. 234, Nemo savo straipsnyje "Kaip pravedami susirinkimai" sielojasi dėl susirinkimų pasisekimo, dėl ugdymo juose konstruktyvios minties, kad paskirų tautiečių "asmeninės ambicijos pirmininkaujančio ir bendruomenės turi būti įžvelgtos ir pažabotos", nes "susirinkimų lankytojų skaičius dėl to mažės". Nemo iškeltos mintys ir patarimai yra visiškai teisingi. Tačiau praktika parodė, kad kai kur susirinkimai jau ilgas laikas eina savo sena "išsidirbusia" vaga ir toksai jų pobūdis ne vieną tautietį yra nutolinęs nuo aktualiųjų bendruomenės reikalų sprendimo. Taip nutolęs jis lieka jiems ir abejingas, mažiau ar daugiau jais visiškai nebesidomįs.

Tad kas belieka daryti?

Plačiųjų bendruomenės sluogsnių sudominimas bendruomeniniais susirinkimais nėra toksai lengvas reikalas, nes eiliniam tautiečiui iki gyvo kaulo yra įgrisusios mūsų kareivų sausos paragrafinės kalbos ir nieku nepateisinami tarpusavio gincai bei kaltinimai, dažniausiai primeną teismo salę. O vis dėlto iš tokios padėties reikia išbristi, reikia surasti naujų būdų ir priemonių, kad bendruomeniniai susirinkimai būtų visų mielai lankomi ir laukiami.

Pastebėjome, kad bendruomenės nariai gausiai lanko parengimus su lietuviškomis programomis. Tad ar nepabandyti ir lietuviškuose susirinkimuose trumpas pramogines programas. Gal tada nebeturėtų progos užtęsti susirinkimus ir daug šnekėti mėgstą kareivos, gal tada visus dienotvarkės reikalus greičiau išspręstume, nes kiekvienas norėtų greičiau pasižiūrėti ar pasiklausyti mūsų menininkų. Gal tokiu būdu išmoktume greičiau spręsti savo susirinkimuose reikalus, kurie nėra jau kažkaip sudėtingi ir didelių svarstymų ar ginčų reikalingi.

J. Rimas, Melbournas.

NAUJO ADRESO SKELBIMAS

J. & S. SHATIN
Barristers and Solicitors

ADVOKATAI

maloniai praneša, kad nuo šių metų spalio 26 d. pirmadienio jų įstaiga persikelia į

90 Collins Street, Melbourne (tarp Russell ir Exhibition gatvių).

Telefonas: Central 1146 (Nuo š.m. spalio 26 d.).

VISUS! KVIECIAME

- DAINA
- SOKIAI...
- UZKANDZIAI
- ALUS ir kt.
- VARZYBOS...

"AITVARO" POBŪVYJE

š/m SPALIO 24 d. 6 v.v.

ŠEŠTADIENĮ

GLEBE TOWN HALL

SYDNEY

ĮĖJIMAS: 6 šil., viešniom 4 šil.

KVIECIAME VISUS!

Parduodami namai

PANANIA. V.P. £2900.

Beveik naujas fibrinis namas: 2 miegam., svečių kamb., valgom., uždara veranda, virtuvė, vonios kamb., šaldytuvas, karštas vanduo — H.W.S., 6 minutės pėsčiomis kelio iki autobuso sust.; iš priekio ir kiemo pusės gražus sodas. Įmanoma gauti paskola.

Kreiptis kiekvieną vakarą ar savaitgaliais: Mr. O. MEDNIS,, 57 BISMIRE STREET, PANANIA, N.S.W.

THE WORLD TODAY

By Paul Ford

At a recent diplomatic reception in New York, a Russian-speaking guest overheard a uniformed chauffeur of Russia's United Nations delegation hiss to one of the top diplomats of the Soviet orbit: "We must go home at once — tell the others what I say".

And the diplomat did as he was told — by a chauffeur who obviously had far more authority than any ordinary chauffeur.

This incident, cited in the magazine U.S. News and World Report, illustrates the stern discipline under which Soviet and satellite delegations live when they attend international conferences.

But more than that, it illustrates that the real boss of a communist mission often is not the ambassador listed as its official head. The ambassador frequently takes orders from a lower-ranking member of the legation — perhaps, even from a clerk or a chauffeur — who holds a more trusted position in the Communist Party.

Communist delegations are under orders, with firm instructions to stay with their own group and to attend social functions only in the company of other communist delegates, so they can be watched.

This iron-handed control, however, has not prevented diplomats of the Soviet orbit from escaping and seeking sanctuary in free nations.

The latest to do soi is Dr. Marek Korwicz, Polish U.N. delegate. When he fled before dawn on September 22 from the Chatham Hotel where Poland's delegation is staying, he immediately sent a letter to U.N. Secretary General Dag Hammarskjold renouncing his Polish U.N. credentials. The letter said:

"It is absolutely impossible for me to collaborate with these representatives — not of my beloved country — but solely of the Soviet regime in Poland."

The sheep-like subservience of the Polish delegations was emphasized by Korowicz when at his own request he testified before a U.S. congressional committee on September 24.

The Polish delegation and its members, "he said", were instructed on all occasions to cooperate closely with the Soviet Russian delegation, and — I underline and emphasize the point — to receive orders from the Russian delegation... every step, in fact, big or small, of the Polish delegation is made following instructions received from Soviet Russia."

The frustration which must lie heavily on hundreds of Soviet and satellite diplomats has been well described by Karel Stanek, Czechoslovak Charge d'Affaires in Beirut, Lebanon, from 1947 until August 22, 1953. Arter he fled on the latter date to sanctuary in Great Britain, Stanek said he had been completely disillusioned by the young Czechoslovak diplomats who had been sent to Lebanon and Syria.

"I have found," he said, "that their actions, instead of being inspired by duty or by love of their country, are entirely based on fear and mutual distrust and are motivated by dishonest ambition which, cloaked by communist jargon, seeks to conceal a lack of real knowledge.

"As a result, they live in an atmosphere of petty spying and denunciation which is symptomatic of life in a communist state. Where this atmosphere prevails life becomes a spiritual prison and I cannot bear to think of my young daugther growing up in it."

K.M. INSTITUTO PASKAITA

KARALIAUS MINDAUGO INSTITUTAS praneša, kad jo yra rengiama vieša paskaita lietuvių visuomenei Melbourne, Vic., kuri įvyks š.m. lapkričio 8 d., sekmadienį, 12,45 val. St. John Church salėje, po pamaldų, East Melbourne, kampas Victoria Parade ir Hoddle Street. Paskaitą skaitys Br. Zumeris, tema: "Prūsų arba Mažosios Lietuvos likimas amžių bėgyje". Visi kviečiami dalyvauti.

INSTITUTO DIREKTORIUS.

PRANEŠIMAS

Lapkričio 8 d. įvyksta P.L.S.S. Pasaulinė Brolijos Sueiga. Visi N.S.W. Vietininkijos ribose gyveną skautininkai, skautai vyčiai ir skautai prašomi aktyviai šioje sueigoje dalyvauti. Sueiga įvyks tuoj po pamaldų Camperdowno parapijos patalpose.

N.S.W. VIETININKAS

Printed by Mintis Pty. Ltd., Fredbert str., Leichhardt, Sydney, for the Publisher, Justinas Vaičaitis, as President of the Australian—Lithuanian Community, 82 Flinders Street, Darlinghurst, Sydney, N.S.W.